

ЛІСОВА ШКОЛА. ЗВУК [ш]

Заняття для дітей з ФФНМ старшої групи

В. П. Сенченко*, Черкаська обл.

Мета:

- розвивати фонематичні процеси, слуховий контроль, пізнавальний інтерес, мовленнєве, логічне, конструктивне мислення, пояснювальне мовлення, слухову й зорову увагу, творчу уяву, пам'ять, дрібну моторику, мовленнєве дихання, почуття ритму, орієнтацію в просторі, удосконалювати артикуляцію, інтонаційну виразність мовлення;
- формувати уявлення про навчання в школі; ознайомити зі звуком [ш], акустичною характеристикою; закріпити вміння визначати кількість складів у слові, визначати звук, що найчастіше звучить у вірші, аналізувати слово з допомогою звукових фішок, пригадувати слова зі звуком [ш]; узгоджувати числівники з іменниками в орудному відмінку;
- удосконалювати емоційну чутливість дітей, учити адекватно реагувати на події та ситуації; викликати радість і задоволення від спілкування з однолітками та казковими персонажами;
- формувати навички уяви та фантазії, спонукати дітей творчо використовувати можливості паличок для лічби;
- виховувати естетичні почуття, цікавість до художнього слова, бажання та потребу навчатися у школі, бути сумлінними, старанними, добре вчитися;
- активізувати словник дітей словами: *школа, урок, перерва, школярі, звук, склад, голосний, приголосний, м'який, твердий, глухий звуки.*

Обладнання: роздавальний матеріал для звукового аналізу; картинки; іграшка «Лунтик»; подушки; обручі; бейджики; кошик з горішками; мобільний телефон; цифри від 1 до 5; дзвіночок.

ПЕРЕБІГ ЗАНЯТТЯ

1 ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТИНА

ЛІСОВА ШКОЛА

‡ Звучить «шкільний» дзвінок.

Логопед. Діти, уявимо себе школярами. Згодні? Але школа у нас буде незвичайна, а казкова лісова. (*Звучить аудіозапис лісових шумів.*) Ви ким будете у лісовій школі? (*Учнями-звірятами, а я — вчителем-білочкою.*) Ви яким звірятком хочете бути? (*Кріпить бейджики із зображенням лісових звірят.*) Я пропоную кожному з вас обрати, з ким ви дружитимете в лісовій школі.

— А зараз зіграємося відплескуванням ритмічного малюнку лапками.

Фонематична вправа «Ехо» — II-II-II-I.

— Молодці, сідайте, починаємо урок!

‡ Діти сідають на подушки.

Логопед. Послухайте вірш і визначте звук, що звучить найчастіше.

Шепоче вітер: «Ша-ша-ша!
Шубку білочка знайшла!»
Шелестить трава похила:
«Шубку білочка купила!»
Шепчеш ти і вірю я:
«Шубка в білочки своя».

Логопед. Так, звук [ш].

— Про кого йдеться у вірші?

— Що білочка знайшла?

— Яка шубка у білочки взимку?

* В. П. Сенченко, учитель-логопед вищої категорії, Смілянський ДНЗ № 19 «Світлячок», Черкаська обл.

2 ОСНОВНА ЧАСТИНА

1 Повідомлення теми та завдань заняття.

Мотивація

— Звірята, щоб навчитися читати, потрібно правильно вимовляти всі звуки української мови. Тому сьогодні в нашій лісовій школі ми ознайомимося зі звуком [ш], навчимося впізнавати його у словах, закріпимо чітку вимову і наприкінці уроку знатимемо багато слів з цим звуком.

2 Акустична характеристика звуку [ш]

— Звук [ш] — це голосний чи приголосний звук? Чому?

— Твердий чи м'який?

— А ще який це звук? Чому? (*Глухий*)

— Отже, звук [ш] — твердий, глухий приголосний звук.

3 Гра «Упізнай звук [ш] в іменах дітей!»

— Учні-звірята лісової школи, якщо почуєте в іменах хлопчиків та дівчаток звук [ш], — плесніть один раз у долоні: *Микола, Сашко, Маринка; Даша, Сергій, Наташа; Данило, Денис, Мишко.*

4 Тренувальна вправа

— Звірята, які гарні ялинки у нашому лісі! Сергійку-ведмедику, як називаються плоди, що вирости на ялинці?

— А зараз уважно послухайте завдання: підійдіть до ялинок, зірвіть ту шишку, на якій є картинка, у назві якої є звук [ш]; покладіть її на парту, визначте кількість складів і поряд покладіть відповідну цифру. (*Пропонує 3–4 дітям назвати свої картинки і визначити кількість складів.*)

5 Фоногімнастика

— Дерева шумлять — ш-ш-ш!

— Накачуємо колесо — ш-ш-ш!

— Потяг їде і зупиняється — ш-ш-ш!

6 Дзвінок на мобільний телефон

— Діти, хто до мене телефонував?

Балакуча скрекотуха

Все почує, все підслуха.

Ліс швиденько облетить

І про все розкаже вмиль.

— Так, це сорока! Які слова вам допомогли відгадати загадку?

— Сорока повідомила, що в лісі заблукав Лунтик. Знаєте такого героя мультфільму?

Лунтик прийшов до нашої школи, адже: хоче навчитися викладати фішками схему слова. (*Діти викладають схеми слів: душ, шуба.*)

7 Гра «Підстав звук [ш]»

— А ще Лунтик у словах загубив звук [ш] і не знає, як правильно вимовити слова.

..апка, ..ахи, ..околад, ..турвал, ..офер, ..алик, ..ухляда, ..уруп, ..карпетки, ..уліка, ..кола, ..коляри.

8 Шкільна лісова перерва

Діти імітують рухи лісових звірів, стрибають як м'ячі, пролазять в обручі.

9 Тренувальна вправа

— Лунтику, наші школярі вміють викладати паличками для лічби предмети.

— Діти, в обручах викладіть контурне зображення предмета, в назві якого є звук [ш]. Який саме предмет — домовтеся між собою. (*Діти працюють у парах. Логопед запитує, що виклали.*)

Лунтик. Дякую вам за допомогу, я у вас дуже багато чого навчився!

Логопед. Діти, пригостимо Лунтика!

— Чим ти, ведмедику Максимко, пригостиш Лунтика? (*Можливі відповіді дітей: «Я пригощу Лунтика одним яблуком»; «А я пригощу сімома горішками, п'ятьма яблуками, вісьмома грушками і т. ін.»*)

Діти. До побачення, Лунтику!

3 ПІДСУМОК, АНАЛІЗ ЗАНЯТТЯ

Логопед. Діти, з яким звуком ми ознайомилися?

— Пригадайте слова зі звуком [ш].

— Хто знає скороговку, вірші зі звуком [ш]? (*Діти розповідають скороговки, вірші.*)

1 Звучить «шкільний» дзвінок.

— Малята, ви добре попрацювали на уроці, упоралися з усіма завданнями. Я хочу пригостити вас лісовими ласощами-горішками, щоб ви росли здоровими, розумними та щасливими.

РЕФЛЕКСІЯ

— Які завдання сподобалися найбільше?

— Які труднощі виникли під час виконання завдань?

— У які ігри хотіли б ще пограти?